

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2019-04-29	19FMV1001-4:1	Beslut
	Dokumentnummer	Sida
		1(5)

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet – Enheten för nedrustning
och icke-spridning
Grupp 1: Nedrustnings- och icke-spridningsfrågor

103 39 Stockholm

Er referens	Ert datum	Er beteckning
Ministerråd Martin Rahm	2019-01-18	UD2019/00979/NIS

Försvarets materielverks yttrande över ”Utredningen av konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om förbud mot kärnvapen”

Remissuppgift

Utrikesdepartementet har den 18 januari 2019 (UD2019/00979/NIS) remitterat en utredning avseende konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om förbud mot kärnvapen. I remissen önskar Regeringskansliet synpunkter på förslagen i utredningen, och svar på remissen ska lämnas senast den 26 april 2019. FMV har beviljats förlängd remisstid till den 29 april.

Sammanfattning

FMV vill inledningsvis påpeka att rapporten är välskriven samt att utredarens analys är mycket välgrundad, och tillstyrker därför utredarens syn vad gäller de ytterst negativa konsekvenser för svenska säkerhets- och försvarspolitiska samarbeten som ett svenskt tillträdande till konventionen skulle få, och myndigheten vill därvid bestämt avråda från att Sverige såväl tillträder som undertecknar konventionen.

FMV:s synpunkter

1. Definitions- och tolkningsproblem

Tydliga, realistiska och kontrollerbara tolkningar bör finnas för de viktigaste förbuden i konventionen. Detta innefattar särskilt förbuden mot hjälp och mot utveckling av kärnvapen. Många svenska samarbetspartners, inklusive USA, gör en bredare tolkning av definitionen av kärnvapen än Sverige. Om man i enlighet med denna bredare definition även inkluderar vapenbärande system, ”delivery vehicles” och de förband som hanterar dessa vapensystem skulle detta kunna leda till allvarliga problem

FMV

Försvarets materielverk

115 88 Stockholm

Besöksadress: Banérgatan 62

Tel: 08-782 40 00

Fax: 08-667 57 99

registrator@fmv.se

www.fmv.se

Org.nr: 202100-0340

VAT nr: SE202100-0340-01

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2019-04-29	19FMV1001-4:1	Beslut
	Dokumentnummer	Sida
	ange	2(5)

för Försvarsmakten, inklusive FMV, att genomföra övningar liksom även andra former av samarbeten i framtiden.

2. Sveriges internationella samarbeten

Sveriges nationella säkerhetsstrategi grundas på en analys av omvärldsläget samt kraven på säkerhet och samarbete. Frågan om samarbeten hänger samman med två perspektiv på konventionen som är nära förbundna med varandra: hjälpförbudet och förbudet mot kärnvapenparaplyer. Osäkerheter om hjälpförbudets konsekvenser kan influera utländska aktörers, inklusive företags, vilja att ingå långsiktiga samarbetsöverenskommelser med svenska motparter, vilket skulle få långtgående negativa konsekvenser för Sveriges säkerhet.

Likt utredaren menar FMV att ett svenskt tillträde till konventionen, inte minst på grund av paraplyförbudet i konventionen, skulle uppfattas som en grundläggande kritik av den strategiska doktrin som omfattas av nästan alla Sveriges grannar och samarbetspartners i Europa och Nordamerika i Nato. Sverige skulle i det avseendet vara en liten minoritet som inte skulle uppfattas som likasinnat och därför riskerar att väljas bort när samarbetspartners söks.

Nato och USA

För Sverige är samarbetet med Nato centralt för att utveckla och vidmakthålla Försvarsmaktens förmåga, både avseende nationellt försvar samt förmåga att utföra insatser i och utanför närområdet. Samarbetet med USA innefattar inte minst interoperabilitet i militär utrustning samt övningsverksamhet. Detta betyder dock inte att övningarna inbegriper kärnvapen, men de kan däremot innefatta system med dubbla användningsområden. Ett svenskt tillträde till konventionen skulle sannolikt leda till att det nuvarande samarbetet med Nato och även bilateralt med Natos medlemsstater skulle stagnera eller i värsta fall helt upphöra, och FMV delar härvid utredarens syn att det finns en påtaglig risk för att konsekvenserna för dessa samarbeten kan förutses bli mycket negativa.

Finland

Sverige och Finland ger i dag varandra viktig draghjälp i värnandet av gemensamma intressen i egenskap av partners till Nato och USA. Av avgörande betydelse härvidlag är att det bilaterala samarbetet med Finland i stor utsträckning äger rum i en trilateral kontext med USA och multilateralt med EU och Nato.

FMV understryker utredarens slutsats att ett svenskt tillträde till konventionen även skulle medföra allvarliga säkerhets- och försvarspolitiska konsekvenser vad avser samarbetet med Finland. Länderna är en del av ett sammanhängande geostrategiskt område av stor betydelse, och styrkan i ett gemensamt uppträdande riskerar att påverkas på ett allvarligt sätt. Tillsammans kan Sverige och Finland med ökad politisk tyngd argumentera för insyn och inflytande när frågor som inte minst östersjösäkerhet aktualiseras. Båda länderna skulle sannolikt förlora i militär förmåga och politiskt inflytande genom sämre planeringsförutsättningar för gemensamt agerande.

3. Sveriges behov av militärt stöd

Sverige har ett såväl geopolitiskt som geostrategiskt särskilt utsatt läge, och har inte minst av dessa skäl betydande samarbetsambitioner med Nato och dess medlemsstater. Sverige har därmed en helt annan ställning än de flesta andra länder som hittills undertecknat och ratificerat konventionen.

I enlighet med vad riksdagen beslutade 2009 ska Sverige såväl kunna ge och ta emot militärt stöd. År 2016 beslutade riksdagen om lagändringar för att kunna förbereda så kallat värdlandsstöd från svensk sida gentemot Nato. Det finns endast ett fåtal länder som överhuvudtaget har förutsättningar att lämna

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2019-04-29	19FMV1001-4:1	Beslut
	Dokumentnummer	Sida
	ange	3(5)

militärt stöd om Sverige skulle bli utsatt för ett angrepp, i synnerhet om Sverige tidigt skulle involveras i ett eskalerande händelseförlopp. Samtliga länder som hypotetiskt skulle kunna lämna eller på annat sätt möjliggöra militärt stöd är, Finland undantaget, Natomedlemmar. Detta gäller både de länder som är direkt berörda som militärt hjälpsändande och de som indirekt skulle beröras såsom geografiskt gränsande till Sverige.

Ett svenskt tillträde till konventionen kommer utan tvekan påverka de Natoländer som eventuellt skulle kunna lämna militärt stöd till Sverige. Ett svenskt tillträde skulle som tidigare påpekats uppfattas som en distansering från de länder som Sverige nu samarbetar med; något som skulle noteras av samtliga aktörer i Östersjöområdet, inklusive Ryssland.

4. Export och Internationell verksamhet

Svensk försvarsmaterieförsörjning är starkt beroende av import och export av materiel och teknologier från strategiska partners i såväl Europa som med USA. Det finns ett antal bilaterala samarbetsformer inom flygområdet med länder i Sveriges närområde som alla kan påverkas negativt av ett svenskt tillträde till konventionen. FMV menar att ett tillträde till konventionen skulle leda till att det nuvarande samarbetet med Nato, och bilateralt med olika Natomedlemsländer, kring exempelvis vidareutveckling av svensk stridsflygförmåga inte längre skulle vara sannolikt.

Det finns en stor risk för att Sveriges särskilda position inom ramen för Nato:s EOP (Enhanced Opportunities Partners) kan komma att nedgraderas vid ett svenskt tillträde till konventionen, vilket kan få mycket negativa konsekvenser för Försvarsmaktens interoperabilitet med Nato- och EU-länders försvarsmakter. Vidare finns det en stor risk, ur ett Världlandsstödsperspektiv (Host Nation Support, HNS), för att ett svenskt tillträde till konventionen kommer att komplicera framtida samarbete med såväl Nato som Finland.

FMV ser också en stor risk för att svensk industris möjligheter till försvarsmaterielexport till EU- och Natoländer vid ett svenskt tillträde kan komma att påverkas negativt, vilket skulle minska möjligheterna till att erhålla kostnadsdelning till strategiska försvarsmaterielsystem utvecklade i Sverige. FMV bedömer också att konsekvenserna för svensk flygindustri vid ett svenskt tillträde till konventionen skulle innebära att möjligheterna till en försäljning av JAS 39 Gripen E till Finland eller något Natoland kommer att minska eller inte längre vara sannolikt.

Även nuvarande Natoländer som opererar JAS 39 Gripen C/D, skulle vid ett svenskt tillträde till konventionen kunna ställas inför ett dilemma; kan de fortsätta operera JAS 39 Gripen C/D? Enligt konventionen ska Sverige efter ett eventuellt tillträde inte ”på något sätt hjälpa, uppmuntra eller delta i förbjuden verksamhet”, vilket i detta fall innebär att hålla JAS 39 Gripen operativ eftersom det inte kan uteslutas att flygplanen kan användas i planeringen av operationer kopplade till kärnvapen.

5. Materielsamarbeten

Flygmaterielsystem (FMS) 39 Gripen är tillverkad av komponenter från, förutom Sverige, USA och ett flertal västeuropeiska länder, samtliga medlemmar i Nato.

Ett tydligt exempel på ett materielsystem som Sverige är beroende av en god relation med USA är FMS 39 Gripen. Med utvecklingen av JAS 39 Gripen E minskar inte detta beroende, och vad gäller vid ett eventuellt svenskt tillträde till konventionen gör FMV bedömningen att utvecklingen av JAS 39 Gripen E skulle avstanna, alternativt inte går att fullfölja.

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2019-04-29	19FMV1001-4:1	Beslut
	Dokumentnummer	Sida
	ange	4(5)

På beväpningssidan är läget likadant. Förutom sjömålsroboten RBS 15, kommer samtliga övriga vapensystem från Natoländer. Detta gör att FMS 39 Gripen och svensk flygindustri är starkt beroende av teknologi från USA och Västeuropa. Ett svenskt tillträde till konventionen skulle således få stor påverkan på svensk stridsflygindustris tillgång till spets-teknologi och komponenter.

Ett annat tydligt exempel på ett materielsystem som Sverige är beroende av en god relation med USA är PATRIOT. När det gäller PATRIOT gör FMV bedömningen att affären sannolikt inte kommer kunna slutföras vid ett svenskt tillträde till konventionen. Även mindre drastiska störningar i PATRIOT-affären kan hämma förmågan till möjlig interoperabilitet och samarbeten med andra användare i svenskt närområde.

Det finns således ett stort beroende av delsystem från USA inom flera materielsystem, och det kommer därför även fortsättningsvis krävas ett bra samarbete med USA för att dessa system skall kunna vidmakthållas och utvecklas. Liknande förhållanden gäller även för andra materielsystem som Sverige definierat som väsentliga nationella säkerhetsintressen.

Sverige riskerar dessutom att stängas ute från andra teknologi- och materielsamarbeten med Natoländerna (exempelvis gällande Hkp16 och TP84). Detta skulle även påverka Försvarens operativa förmåga mycket negativt, då bl.a. tillgången till kritiska system riskerar att strypas, eftersom dessa system kan utgöra krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden (PDA).

6. Försörjningstrygghet (Security of Supply, SoS)

Ett svenskt tillträde till konventionen skulle komma att negativt påverka dels FMV:s SoS diskussioner inom såväl LoI som FMV:s bilaterala relationer med Storbritannien och Frankrike inom ramen för SoS samt FMV:s relationer (inom SoS) med Nato (Nato Support and Procurement Agency, NSPA) och USA (exempelvis inom Medelräckviddigt Luftvärn, MRLV).

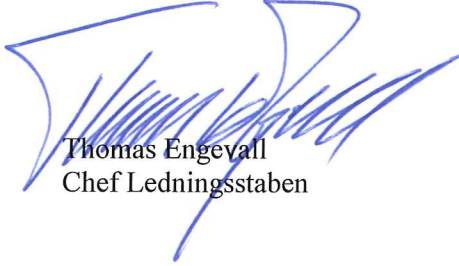
Samtliga dessa ovan nämnda relationer utgör idag en betydande del av FMV:s plattform för det långsiktiga arbetet med försörjningstrygghet (eller för kommande SoS-arbete) eftersom FMV:s SoS-arbete bygger på en kombination av olika aktiviteter; däribland såväl bilaterala som multilaterala avtal. Ett svenskt tillträde till konventionen kommer härvid högst sannolikt att påverka FMV:s SoS diskussioner negativt på såväl bilateral som multilateral nivå.

FMV**Öppen/Unclassified REMISSYTTRANDE**

Datum	Diarienummer	Ärendetyp
2019-04-29	19FMV1001-4:1	Beslut
	Dokumentnummer	Sida
	ange	5(5)

I ärendets slutliga handläggning har chefen för Juridik- och säkerhetsstaben, Anders Sjöborg, samt juristen Fredrik Tellman, deltagit, den senare som föredragande.

Försvarets materielverk

Thomas Engevall
Chef Ledningsstaben

Sändlista:

GD

ÖD

Ledningsstab

Juridik- och säkerhetsstab

Marknad och Inköp

Flygmateriel

Armémateriel

Marinmateriel

Logistikmateriel

Ledningssystemmateriel

GRIPEN

Test och evaluering

FMV Arkiv

Kopia:

Försvarmakten

Totalförsvarets forskningsinstitut

Försvarets radioanstalt